

og Handelsret. Den anden Gruppe er derimod Monopoler: en Dok, som bliver Monopol efter 1918, elektrisk Lys- og Kraftanlæg, Afkølingsanlæg, Vandforsyningsanlæg, Sporvejsanlæg med Monopol over hele Øen, Lodsning, traadløs Telegraf. Det er et meget omfattende Monopolsystem, lutter Eneret, for hvilket der ikke ydes Statskassen det ringeste Vederlag efter Udkastet til Koncessionen. I Tillæg til Koncessionen indeholdes der et midlertidigt Vederlag, fordi Lodsningsafgiften ikke maa forhøjes, og fordi Indførselstolden bortfalder. Men hele denne Gruppe, jeg har omtalt, en Gruppe af Monopoler, al denne Eneret synes det virkelig den højtærede Finansministers Hensigt at foreslaa overdraget et privat Konsortium uden nogen Art af Vederlag.

I § 1 har Finansministeriet efter min Anskuelse enten ikke været heldigt med Affattelsen for 3 Punkters Vedkommende eller ogsaa ladet vel erhvervet Ret savne den Beskyttelse, den efter min Mening synes at have Krav paa. Jeg har allerede talt om den gamle Havn. I øvrigt staar der, at Koncessionshaverne skulle affinde sig med de paagældende, „for saa vidt saadan Ejendomsraaden maatte komme i Strid med private Rettigheder“. Dette synes mig ikke tilstrækkeligt betryggende. Hvis ærede Medlemmer ville se paa det vedhæftede Kort, hvor for øvrigt den nuværende Havn desværre er noget stiftmoderligt behandlet i Henseende til Fremhævelse, ville De se, hvilken Revolution med Hensyn til Trafikkens Tyngdepunkt et saadant Anlæg som det projekterede betyder paa St. Thomas. Den Gang Frihavnen ved København anlagdes, omlagdes der Værdier baade for den gamle Havn, for Pakhuspladsen i den gamle By og for Strøgtrafikken; Værdier omlagdes ret planløst og hensigtsløst. Jeg tillod mig den Gang i en Afhandling i „Tilskueren“ — den findes i Aargangen 1897 — at gøre opmærksom paa dette Forhold. Det er jo ikke Formaalet med koncessionerede Nyanlæg at omlægge Værdier til Indkassering for nogle private af, hvad der tages fra andre private Lommer. Hensigten med slige Nyanlæg er at skaffe Grundlag for Fremelskelse af nye Værdier. Men hvad betød Frihavnen ved København for denne By i Sammenligning med, hvad det her omhandlede Anlæg betyder for St. Thomas? Her maa der gaas frem med den største Varsomhed overfor Værdier og deres Omlægning. Jeg tror kun, jeg behøver at nævne det, for at man

vil give mig Ret deri. Jeg gaar med Flid ikke nærmere ind paa det, da jeg her ikke blot ikke taler nogen Enkeltmands Sag, men gør mig Flid for ikke at faa Udseende af at tale nogen Enkeltmands Sag. Jeg ønsker kun at pege paa, at ligesom den selvejende gamle St. Thomas Havn, rentegaranteret af Staten for $\frac{1}{2}$ Mill. Francs, vistnok ikke kan lades uomtalt i Koncessionen, saaledes er det, synes jeg, ikke betryggende nok for de Anlæg, som findes paa Basis af den nuværende Havns Beliggenhed, at deres Rettigheder affindes. Der maa vistnok ogsaa blive Tale om bl. a. deres Ret til Erstatning. Vi maa erindre, at Staten giver Koncessionen og altsaa er ansvarlig overfor vestindiske bestaaende Interesser, ikke mindre end for de opstaaende.

Maa jeg i denne Forbindelse gøre en Bemærkning, der hører til ganske samme Ræsonnementskreds. I Tillæg til Koncessionen er der taget et Forbehold med Hensyn til en delvis Genindførelse af Tolden paa Øerne, efter at de ere blevne til Frihavn, saafremt Skatteformaal eller rettere sagt Indtægtsformaal kræve det. Maa jeg henstille til den højtærede Finansminister i Stedet for denne delvise Genindførelse af Told at tage under Overvejelse at faa en Grundværdiafgift indført derovre. Netop paa Basis af den Værdiomlægning, jeg her taler om, fra delvis den ene Side af Øen over til den anden Side af den, er der al Grund til at sikre Stat og Kommune Andel og helst en klækkelig Andel i den Værdistigning, denne Omlægning giver Anledning til.

Jeg kan fremdeles ikke rigtig tro, at den højtærede Finansminister kan mene, at Koncessionshavernes Forgødtbefindende, som der staar i § 1, skal være afgørende for Bolværkspengene ved de indlemmede Arealer. Den højtærede Finansminister maa et Øjeblik have forglemt den gamle Havns Eksistens. Denne Institutions Takster ville paa alle Omraader blive afhængige af det nye Anlægs, og det nye Anlæg kan fastsætte dem efter Forgødtbefindende. Det er langt ud over, hvad Frihavnskonsortiet i sin Koncession af 1892 fik Ret til. Frihavnsaktieselskabet tilpligtedes at holde Takster med den øvrige Havn. Frihavnsaktieselskabet var delvis financieret ved offentlige Midler, Havnekassee og Statskasse. Det gør en Forskel. Men her er Forholdet aldeles omvendt; det ser ikke saalidt ud af den omvendte Verden, at Staten efter Udkastets § 9 ikke maa bestemme sine egne Lods- og Havneafgifter; medens